

РЕШЕНИЕ

№ 23652

гр. София, 15.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в публично заседание на 15.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

като разгледа дело номер **5267** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. от Административнопроцесуалия кодекс /АПК/ във вр. с чл. 119, ал. 6 от Закона за платежните услуги и платежните системи /ЗПУПС/.

Образувано е по жалба на М. МД С., гражданин на Б., срещу отказ на „Банка ДСК“ АД, обективиран в писмо от 09. 05. 2024 г. за откриване на платежна сметка за основни операции.

В жалбата се сочат подробни съображения за незаконосъобразност на постановения отказ, като се иска негова отмяна.

В съдебното заседание жалбоподателят се явява лично и с адв. П., кто поддържат жалбата и молят за отмяна на акта.

Ответникът – „Банка ДСК“ ЕАД се представлява от юрк. И., който оспорва жалбата и моли за нейното отхвърляне.

Административен съд - София град, като обсъди становищата на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното/:

На 9. 05. 2024 г. М. МД С. е отишъл в клона на „Банка ДСК“ АД, находящ се в [населено място], [улица], като е заявил искане да му бъде открита платежна сметка за основни операции /ПСОО/. Не се спори между страните, че жалбоподателят е представил копие на карта за бежанец и копие на трудов договор № 2098/ 7. 05. 2024 г. между него и „Мейпъл Медия“ ЕООД, както и договор за наем.

На същата дата жалбоподателят е информиран с електронно писмо от служител на ответника, че „Банка ДСК“ АД не уважава искането за откриване на платежна сметка.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд – София град обуславя следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, защото е депозирана в законоустановения срок по чл. 149, ал. 1 от АПК и от лице, което има правен интерес от оспорването, доколкото процесният отказ пряко и непосредствено засяга интересите на М. МД С..

Съгласно съдебната практика, отказът да бъде открита платежна сметка за основни операции представлява индивидуален административен акт и предвид общата клауза по чл. 120, ал. 2 от Конституцията на РБ подлежи на съдебен контрол. В тази насока е и Определение № 9208/17. 08. 2021 г. по адм. дело № 6544/2021 г. на Върховния административен съд.

Неоснователно процесуалният представител на ответника твърди, че в конкретния случай не е постановен отказ и съответно – липсва административен акт, тъй като М. МД С. не е подал заявление. Действително, писмено такова не беше представено по административната преписка от ответника, но не се спори от страните, че жалбоподателят е направил устно заявление относно откриване на банковата сметка. Това се установява и от събраните по делото доказателства, видно от които жалбоподателят е представил на банката документи във връзка с направеното искане. Не се споделят и аргументите на процесуалния представител на ответника, че в конкретния случай е налице предварителна проверка относно възможността на лицето да открие банкова сметка. Доказателства за тези твърдения липсват по делото, а освен това от съдържанието на електронното писмо, изпратено до жалбоподателя, както и от приложената по делото кореспонденция между служители на банката, се установява, че на жалбоподателя изрично е отказано откриване на банкова сметка. В посоченото писмо не се споменава за поискана консултация, а за посещение в банката по повод на откриване на сметка за основни операции, във връзка с което банката е отказала да встъпи в делови отношения с М. МД С..

Не може да се приеме и недопустимост на жалбата, самото защото според ответника регистрационната карта на чужденец не представлява документ за самоличност. В случай, че банката е имала съмнения относно идентификацията на лицето, е следвало изрично да го уточни. Съмненията относно самоличността на заявителя не правят неговото искане недопустимо, а единствено са основание за даване на указания по чл. 30, ал. 2 от АПК.

В конкретния случай с писмо от 9. 05. 2024 г. жалбоподателят е уведомен, че банката отказва да встъпи в договорни отношения с М. МД С., тъй като предоставените от лицето документи са недостатъчни за договорните отношения – в картата за бежанец е описано, че притежава национален документ, с който е влязъл в страната, а договорът е временен – за три месеца, което не е приемлива връзка със страната, договорът за наем не е нотариално заверен, липсва декларация от собственика.

При анализ на събраните по делото писмени доказателства, съдът приема, че ответникът е нарушил приложимия материален закон - чл. 119, ал. 6 от ЗПУПС. Съгласно посочената разпоредба в случай на отказ за откриване на платежна сметка банките уведомяват потребителя за отказа, както и за конкретното основание за отказа веднага щом вземат решението, освен ако разкриването на тази информация би било в противоречие с целите на националната сигурност, обществения ред или законодателството относно предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Уведомлението се извършва писмено и за него не се събира такса. С уведомлението банките информират

потребителите за процедурата по подаване на жалби срещу отказа по реда на чл. 174 и за възможността да се обърнат към БНБ и Помирителната комисия за платежни спорове, като им предоставят данни за контакт.

Цитираната разпоредба задължава банката да се произнесе с акт, в който, при хипотезата на отказ, мотивирано да посочи кои са фактическите и правни основания, поради които не е възможно да се открие ПСОО.

В конкретния случай липсват ясни мотиви в обжалвания отказ, от които за заявителя да стане ясно поради какви причини не може да бъде открита банкова сметка. Изброените недостатъци в изпратеното до жалбоподателя електронно писмо относно приложените от заявителя документи не са били основание за отказ, а са ангажирали банката да приложи разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от АПК, като уведоми заявителя да отстрани недостатъците в тридневен срок от съобщението за това с указание, че неотстраняването им ще предизвика прекратяване на производството. Едва след осъществяване на задълженията си по посочената разпоредба, административният орган следва да се произнесе по депозираното заявление.

Единствено допустимите от закона основания за отказ за откриването на платежна сметка за основни операции са, ако това би довело до нарушаване на установените в законодателството разпоредби относно предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Банките могат да откажат откриване на платежна сметка за основни операции на потребител, ако той вече притежава:

1. платежна сметка за основни операции, водена от същата или от друга банка на територията на страната, или
2. повече от една платежна сметка, чрез която може да използва всички услуги по чл.118, ал.1, водена от същата или от друга банка на територията на страната, освен ако е бил уведомен, че сметката му ще бъде закрыта.

Ответникът трябва да постанови мотивиран писмен акт, в който да въведе своите съображения и да аргументира изводите си в тази насока, каквото не е сторено в обжалвания отказ. Изброените недостатъци в представените от заявителя документи по никакъв начин не са обвързани с каквото и да било основание за отказ, свързано с нарушаване на установените в законодателството разпоредби относно предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма или друго основание по ЗПУПС. Липсата на мотиви винаги е основание за отмяна на оспорения акт, тъй като целта на мотивите е да се обоснове издаването на акта до степен, позволяваща на заинтересованите лица да разберат какво е мотивирало органа да вземе съответното решение. Същевременно липсата на мотиви пречатства и съдебния контрол, тъй като не позволява на съда да установи какви са съображенията на органа за постановяване на именно това решение.

В хода на проведеното производство жалбоподателят не е бил информиран за каквито и да било нередности или несъответствия в неговите документи, нито са му дадени указания за тяхното отстраняване.

Съгласно нормата на чл. 117, ал. 1 и ал. 2 от ЗПУПС, потребителите, пребиваващи законно в Европейския съюз, не могат да са обект на дискриминация от страна на банките въз основа на тяхната националност или местопребиваване, нито на друго основание съгласно чл. 21 от ХОПЕС, когато тези потребители подават заявление за откриване на платежна сметка или се опитват да получат достъп до платежна сметка

на територията на Република България. Условието, приложими във връзка с откриването и воденето на платежна сметка за основни операции, не трябва да са дискриминационни.

Жалбоподателят М. МД С. е лице, което пребивава законно на територията на РБ и по отношение на него не трябва да се прилагат от „Банка ДСК“ АД никакви дискриминационни мерки, свързани с неговия произход и националност. Отказ за откриване на платежна сметка за основни операции може да бъде постановен само на основанията, изрично регламентирани в ЗПУПС, а не на базата на „съмнения“ по отношение на правно ирелевантни обстоятелства, свързани с представените документи, по отношение на които в случай на възникнало съмнение от страна на банката, е следвало да бъдат изисквани допълнителни доказателства и едва след това, в случай на преценка, да бъде постановен мотивиран отказ.

Развитите в обстоятелствената част на жалбата твърдения и съображения на жалбоподателя се споделят изцяло от съда, който ги намира за основателни и извежда своите окончателни правни изводи при прилагане на правилата за разпределение на доказателствената тежест в процеса по смисъла на чл. 170, ал. 1 от АПК, защото ответникът не доказва изпълнението на законовите изисквания, които са го мотивирали при постановяване на акта, за да настъпят разпоредените с издаването му неблагоприятни за оспорващата страна последици.

По изложените съображения, съдът приема, че подадената жалба е основателна и доказана по правното си основание и следва да бъде уважена, а постановеният отказ – отменен.

На основание чл. 173, ал. 2 от АПК, преписката следва да бъде върната на „Банка ДСК“ АД, която следва да се произнесе мотивирано по депозираното заявление за откриване на банкова сметка в срока по чл. 119, ал. 4 от ЗПУПС, като в случай на необходимост от отстраняване на недостатъци по предоставените документи, изрично да даде указания по реда на чл. 30, ал. 2 от АПК.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд – София град, 53-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказ на „Банка ДСК“ АД, обективиран в писмо от 09. 05. 2024 г. за откриване на платежна сметка за основни операции по подадено заявление от М. МД С..

ВРЪЩА преписката на „Банка ДСК“ АД за ново разглеждане и произнасяне съобразно мотивите, дадени с настоящото решение.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщението, че решението е изготвено.